

6. Grgeč I. kl. (kostreš)	14	„
7. Grgeč II. klase	18	„
8. Grgeč III. klase	20	„
9. Som	10	„

Svi poljoprivredni radovi podeljeni su u nekoliko kategorija. Dnevna zarada za pojedine kategorije radova kreće se od 280—340 dinara, a što zavisi od karaktera samog posla. Obzirom da se svi radovi u ribarstvu smatraju kao fizički najteži, dnevna zarada u ribarstvu iznosiće 340 dinara. Od realizirane nadplanske proizvodnje isplaćivaće se ribarima 60—70% od pune cene koštavanja. Ovdje su, naime, ribari postavili zahtev, da

im se isplaćuje nadplanska proizvodnja ne po ceni koštavanja, već po prodajnoj ceni u procentima koje će odrediti skupština zadruge. Sa ovim pitanjem nisu bili na čistu niti instruktori niti pak je uprava zadruge imala neki stabilan stav, te je ostalo da se to pitanje naknadno reši.

U svakom slučaju sa uvođenjem privrednog računa u SRZ »Lazar Koliševski« postiče se veliki korak napred i to kako za samu zadrugu tako i za ribare u njoj. Praksa će još očitije pokazati prednosti privrednog računa, iako se iz teoretskih postavki jasno vidi šta on znači.

Ing. M. Sidorovski.

Riječ naših udičara

Nekoliko riječi prije otvorenja lova na pastrve

Nema športasa koji ne očekuje s nestrpljenjem svršetak lovostaje na pastrve, da se ponovno može uputiti na potoke i rijeke naših planina, gonjen ribičkom strasti nasljeđenom od dalekih pradjedova, izgladenom i dotjeranom tokom vijekova.

Žudnja za prirodom, čežnja za prostranim planinskim livadama kojima krivudaju brze, nemirne ponornice, ili dubokim kotlinama gorskih potoka i rječica i strast za hitrim, plašljivim pastrvama, odvući će nas i ove godine često puta daleko od grada i svakidašnjeg života.

Jesenas smo bili na višinskim vodama i napustili ih tješeci se da ćemo ih idućeg proljeća naći bogatije i napučenije. Zima je bila blaga. Obilje kiša napunilo je korita i voda je preplavila uvale, dražice i plicake. Za pastrvske svatove bilo je mnogo širokog, povoljnog prostora i sigurnih mjesta za smještaj ikre.

Prošle godine s prvog ribolova vratili smo se razočarani. Pastrve su bile rijetke i nedorasle. Obišli smo sve vode ne mareći za trud i napore. Prešli smo Velebit i spustili se na Zrmanju i Krupu, a preko Dinare na Cetinu. Ništa nas nije moglo zadržati — jurili smo za pastrvama. Konačno smo uvidjeli da su vode prazne i da je svaki trud uzaludan. Polako smo napuštali pastrvske vode i našli utjehu na nizinskim vodama. Pojedini su odlučili napustiti ovu vrst ribolova i vratiti se Savi, — štukama, šaranima, somovima i bijeloj ribi.

Lovili smo bezobzirno više godina, puni strasti ne misleći na posljedice. Svake godine bilo nas je sve više, usavršili smo naš pribor do krajnjih granica, od rola do varalica, i na kraju razočarani napustili pastrvske vode ne mareći više ni za ljepotu planinske prirode.

Mnogi su tvrdili da se visinske vode športskim ribolovom ne mogu isprazniti, i da je nemoguće uništiti pastrve koje se vrlo brzo množe. Smatra-

lo se da je dovoljno poštivati lovostaju za vrijeme mrijesta, koja traje svega 4 mjeseca. Iskustvo nam je pokazalo, da je takovo shvatanje pogrešno i da je staro pravilo: »Bez gajenja i čuvanja nema lovljenja«, vječni zakon lova i ribolova.

Da su propadanju pastrva doprinijeli i drugi faktori ne može se osporiti. Sušne godine i niski vodostaji, trovanje i zagađivanje voda močenjem lana i konoplje, kao i naročito razmahani krivolov, pridonijeli su mnogo ispražnjavanju voda i uništavanju pastrva.

Veći dio svega toga mogli smo ukloniti. Sve ovisi o čovjeku i njegovoj organizacionoj sposobnosti. Često čujemo da je prvih godina po završetku rata bilo više pastrva nego danas. Mnogi to osporavaju. Činjenice nas ipak optužuju, jer su vode više ispražnjene posljednjih godina, nego li za vrijeme rata. Sjetimo se prošlih ribolova, godinu dana nakon Oslobođenja, na Dobri, Bistracu, Mrežnici, Dretulji i Ličkim vodama. Uprkos ratnim pustošenjima zatekli smo obilje pastrva. Lovili smo nemilosrdno. Vještiji i bolji poznavaoči voda i pastrva ulovili su dnevno i preko 50 komada. Danas nam to zvuči pretjerano i čini nam se nemogućim, a ipak je bilo tako. Nismo mislili na budućnost i to nam se osvetilo. Da je organizacija sportskog ribolova bila čvršća i bolja, osnovana na razumnom principu, svakako nam se ne bi dogodilo da se za nekoliko godina vode isprazne i da ih na kraju razočarani napuštamo.

Borili smo se za slobodni ribolov na svim vodama, uveli smo najnužnija ograničenja, kojih se opet nisu svi držali, i lovili smo na taj način tako dugo dok nas stvarnost nije prisilila na razmišljanje i rješavanje toga problema.

Odlučili smo učvrstiti sportska ribolovna društva, reorganizirati ih i povezati putem Saveza. Izvršena je raspodjela voda društvima i određeni reviri. Pojedina, bolje organizirana društva, uve-

la su ograničenja na svojim vodama, otpočela s poribljavanjem, odredila zaštitne revire i uvela nadzor nad ribolovom. Takav je odnos prema vodama i ribolovu jedino ispravan naravno pod uslovom da se dosljedno sprovodi.

Stanje na opustošenim pastrvskim vodama nastojalo se je prije dvije godine popraviti na taj način, da se pristupi sistematskom poribljavanju i nasadivanju. Savez sportskih ribolovnih društava N. R. H. izradio je plan poribljavanja, osnovan je Fond za poribljavanje u koga je svaki član sportskog ribolovnog društva obavezno uplaćivao godišnje 150 Din, nabavljena je ikra iz državnog ribogojilišta u Ličkom Lešću, mrestilišta iz Slovenije i mrestilišta Zagrebačkog sportskog ribolovnog društva u Samoboru, te se počelo s izvršenjem plana poribljavanja.

Zavladalo je mišljenje da je to spasonosno rješenje i mislilo se je da je dovoljno bacati što veće količine umjetno izvaljenog mlađa i uspjeh je siguran.

Ikra je uglavnom izvaljena u Samoboru na mrestilištu Zagrebačkog sportskog ribolovnog društva. Izvaljeni mlađ morao se je prevesti do određenih voda. Prevoz je izvršen u primitivnim hidrobionima, veći dio kamionom, a manji željeznicom. Iskustvo nam je opet pokazalo da se mlađ, naročito na veće udaljenosti, uprkos najvećoj pažnji i najmodernijim uređajima teško transportira. Gubici koje smo pretrpjeli ovakovim načinom poribljavanja prisilili su nas da napustimo tu osnovu i da potražimo bolje i sigurnije rješenje. Ideja poribljavanja nije napuštena i Savez je nastojao riješiti ovaj problem na drugi način, izgradnjom manjih mrestilišta na samim vodama. Ponovno je učinjena pogreška u Savezu, koji je organizirao preko društava izgradnju mrestilišta. Planovi su izrađeni na brzu ruku i čitavi problem riješen je na najprimitivniji način, što je naročito došlo do izražaja kod izgradnje mrestilišta u Gračacu.

Koncem prošle godine dovršena su 4 provizorna mrestilišta i to na Mrežnici, Dretulji, Jasenici i Otoči, i jedno veće dobro izvedeno i uređeno mrestilište u Vrbovskom na Kamačniku.

Da su mrestilišta ipak osposobljena i opskrbljena potrebnim uređajima, može se zahvaliti agilnosti i zauzimanju pojedinih članova, a naro-

čito je mnogo doprinijeo dovršenju i uređenju mrestilišta tajnik Ogulinskog društva, drug Knežević.

Iz sredstava fonda za poribljavanje nabavljeno je oko 500.000 komada ribe domaće pastrve iz Ličkog Lešća i ove godine biti će pušten prvi mlađ izvaljen u novosagrađenim mrestilištima.

Svi ovi pothvati dokaz su da se konačno došlo do spoznaje da su vode opustošene i prazne, i da se nešto mora poduzeti da se ponovno napuče. Uspjeh ove akcije zavisi ne samo o financijskim sredstvima nego i o načinu izvršenja ovako široko zasnovanog plana.

Kod izbora ikre mora se voditi računa odakle je nabavljena, u koje će se vode pustiti dobiveni mlađ i kakovi su uslovi svake pojedine vode. Iako se pastrva vrlo brzo aklimatizira ipak se mora nastojati da kod mriještenja i poribljavanja ne dođe do štetnih križanja. Nije samo to dovoljno. Poribljavanjem, ma kako ono bilo intenzivno, izvršeno pod najpovoljnijim uslovima, ne ćemo postići mnogo ako ne sprovedemo čuvanje voda i strogi nadzor nad ribolovom. Umjetnim načinom mriještenja i poribljavanja ne ćemo nikada postići toliko, koliko daje prirodni način rasplodavanja i množenja. Pogrešno je prema tome shvatanje, dovoljno je poribljavati, da se vode napuče.

Nalazimo se pred otvorenjem nove ribolovne sezone na pastrve u koju ulazimo s dovoljno iskustva. Vratit ćemo se i ove godine toliko puta razočarani, bez rezultata. U kratkom roku teško je popraviti stanje, koje je rezultat nemilosrdnog iskorištavanja i uništavanja pastrvskih voda kroz niz godina. Morat ćemo pristupiti krajnjim ograničenjima i uložiti više truda posvećena gajenju, da bi postigli ponovno napučenost visinskih voda. Mi često zavidimo sportašima susjedne N. R. Slovenije na bogatstvu i napučenosti njihovih voda. Teško nam je pak s druge strane uvesti ograničenja koja kod njih postoje i jedva čekamo početak ožujka da počnemo s ribolovom, dok će kod njih lovostaja prestati dva mjeseca kasnije.

Visinske vode u Hrvatskoj imaju sve uslove da postanu ponovno najpoznatije po bogatstvu i napučenosti salmonida, a o našoj organizatorskoj sposobnosti i sportskoj svijesti ovisi koliko ćemo u tome uspjeti.

Zvonimir Uzelac.

RIBARSKI GODIŠNJAK

za 1952. g. sa bogatim sadržajem iz područja morskog i slatkovodnog ribarstva — izašao iz štampe.

Cijena Din 120.—. Narudžbe prima Uredništvo Ribarskog godišnjaka, Amruševa 8. — Tekući račun 401-901490 — Narodna banka, Zagreb.